

การพัฒนาการโค้ชการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม¹

สุธน วงศ์แดง²

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาแนวทางการโค้ชการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู (2) ศึกษาผลการโค้ชการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ 10 คน ครูพี่เลี้ยง 30 คน และนักศึกษาครู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี จำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 1/2567 ที่ได้มาจากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 8 ชุด ได้แก่ (1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การโค้ชการสอนของครูพี่เลี้ยง มีค่า IOC 0.60–1.00 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91 (2) แนวทางการโค้ชการสอน ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับดี (3) แผนปฏิบัติการโค้ชการสอน ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับดี (4) แบบสัมภาษณ์สำหรับครูพี่เลี้ยงมีค่า IOC 0.60–1.00 (5) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจแบ่งเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับครูพี่เลี้ยง ค่าความเชื่อมั่น KR-20 = 0.89 ชุดที่ 2 สำหรับนักศึกษาครู ค่าความเชื่อมั่น KR-20 = 0.82 (6) แบบประเมินความสามารถการโค้ชการสอนของครูพี่เลี้ยง มีค่า IOC 0.60–1.00 (7) แบบประเมินความสามารถการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก มีค่า IOC 0.60–1.00 และ (8) แบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกของนักศึกษาครูมีค่า IOC 0.60–1.00 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าดัชนี PNI_{modified}

ผลการวิจัย พบว่า (1) การพัฒนาการโค้ชการสอน ดังนี้ (1.1) แนวทางการโค้ชการสอนแบบ PAOR-5C Coaching Approach ที่พัฒนาขึ้นมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ระดับดี 1.2) แผนปฏิบัติการโค้ชการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพระดับดี (2) ผลการโค้ชการสอน พบว่า 2.1) สภาพปัจจุบันของการโค้ชการสอนของครูพี่เลี้ยงอยู่ระดับปานกลาง ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ระดับดีมาก มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI_{Modified} = 0.51 ภายหลังการโค้ชการสอน ครูพี่เลี้ยงมีความรู้ความเข้าใจ และความสามารถ

¹ บทความนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณรายได้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

² อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

การโค้ชสูงกว่าก่อนการโค้ชอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 สำหรับนักศึกษาครู ความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกของนักศึกษาครูเพิ่มขึ้นจากระดับควรปรับปรุงเป็นระดับดี ทั้งด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก มีคะแนนพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งวงรอบที่ 1 และ 2 การวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การโค้ชการสอนพัฒนาสมรรถนะครูพี่เลี้ยงและนักศึกษาครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางที่สามารถนำไปขยายผลในสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ได้

คำสำคัญ: การโค้ชการสอน, สมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก, ทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรม, นักศึกษาครู

Development of Instructional Coaching that enhances active learning Management competencies reflecting cognitive skills and innovation for pre-service teachers at Chandrakasem Rajabhat University³

Suthon Wongdaeng⁴

Abstract

This research aimed (1) to develop an instructional coaching approach that enhance active learning competencies reflecting cognitive skills and innovation among student teachers, and (2) to examine the outcomes of instructional coaching in strengthening those competencies. The sample consisted of 10 experts and experienced practitioners, 30 mentor teachers, and 30 student teachers enrolled in a four-year Bachelor of Education program during the first semester of academic year 2024–2025, selected through purposive sampling. Eight research instruments were used: (1) a questionnaire on the current and desired states of instructional coaching among mentor teachers, with an IOC of 0.60–1.00 and a reliability coefficient of 0.91, (2) an instructional coaching guideline rated as appropriate at a good level; (3) an instructional coaching action plan rated as appropriate at a good level; (4) an interview form for mentor teachers with an IOC of 0.60–1.00; (5) two knowledge and comprehension tests; the first for mentor teachers with a KR-20 reliability of 0.89, and the second for student teachers with a KR-20 reliability of 0.82; (6) an assessment form for mentor teachers' instructional coaching ability with an IOC of 0.60–1.00; (7) an assessment form for the ability to develop active lesson plans with an IOC of 0.60–1.00; and (8) an assessment form for student teachers' active learning management ability with an IOC of 0.60–1.00. Statistical methods included the mean, standard deviation, t-test, and the modified Priority Needs Index (PNI_{modified}).

The results were as follows. (1) Regarding the development of instructional coaching; (1.1) The PAOR-5C Coaching Approach had an IOC ranging from .60 to 1.00 and was rated as appropriate at a good level; (1.2) the instructional coaching action plan was also rated as good in terms of overall quality. Regarding the outcomes of instructional coaching; (2.1) the current

³ This research was supported by the income budget of Chandrakasem Rajabhat University.

⁴ Lecturer, Faculty of Education, Chandrakasem Rajabhat University

state of mentor teachers' instructional coaching was at a moderate level, while the desired state was at a very good level, yielding a priority needs index of $PNI_{modified} = 0.51$. Mentor teachers' knowledge, understanding, and coaching ability after the coaching intervention were significantly higher than before at the 0.05 level, across both Cycle1 and Cycle2 Student teachers' the active learning management competencies improved from a improvement level to a good level, with both lesson planning and active learning management abilities showing progressive developmental gains, and scores were significantly higher than pre-coaching scores at the 0.05 level. This research demonstrates that instructional coaching effectively enhances the competencies of both mentor teachers and pre-service teachers, and can serve as a model for teacher development in other higher education institutions.

Keywords: Instructional Coaching, Active Learning Management Competencies, Cognitive Thinking Skills and Innovation, Pre-service Teachers

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เทคโนโลยีดิจิทัลเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้และขยายโอกาสทางการศึกษา แต่ก็ยังไม่สามารถทดแทนบทบาทของครูได้ในอนาคตอันใกล้ ผู้สอนจึงต้องปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล (ใจทิพย์ ณ สงขลา, 2561) การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active learning) จึงแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และความสามารถรอบด้านพื้นฐานข้อมูลที่ถูกต้องรอบด้าน ครูมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้จัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential learning) ทั้งนี้ครูจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพในการออกแบบการเรียนรู้ ตั้งคำถามกระตุ้นการคิด และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผลลัพธ์ที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก คือ ทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้ที่มีแนวคิด วิธีการใหม่ ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบนวัตกรรม (มารุต พัฒนาผล, 2560; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562; สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, 2563) นอกจากนี้ผู้เรียนที่มีทักษะการรู้คิดจะสามารถดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ใช้จุดแข็งของตนเองในการพัฒนาสมรรถนะในการเรียนรู้ เกิดการคิดแบบมีวิจารณญาณ และแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวันได้ (Medina Castleberry & Persky, 2017 ; สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555) โดยทักษะการรู้คิดนี้ เป็นความสามารถการคิดและการเรียนรู้ ประกอบด้วยการรับรู้ ความสนใจ การจำ ภาษา และการคิด โดยมีสมองเป็นส่วนประมวลผลข้อมูลก่อให้เกิดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ต้องอาศัยการโค้ชการสอน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนค้นพบ และใช้ศักยภาพของตนเองผ่านการกระตุ้นการคิด การให้กำลังใจ และการเป็นต้นแบบ (ณัฐฐนิธ กาลพัฒน์, สุวิทย์ ภาณุจारी และวีระวัฒน์ พัฒนกุลชัย, 2565) การโค้ชการสอนเป็นกระบวนการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพผ่านความร่วมมือระหว่างโค้ช ภายใต้การทำงานจริง มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (วัชรรา เล่าเรียนดี; 2553;

Knight, 2009) การโค้ชการสอน จึงเป็นกลไกสำคัญสร้างเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีการคิดขั้นสูง (higher-order thinking) และมีเทคนิควิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้คำถามกระตุ้นการคิด การให้ข้อมูลย้อนกลับ การให้คำแนะนำ วิธีการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ การฝึกฝนทักษะให้มีความสำคัญกับทั้งกระบวนการเรียนรู้และผลลัพธ์ของการเรียนรู้ (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา, 2558; Knight, 2009) นอกจากนี้การโค้ชการสอนยังช่วยพัฒนากระบวนการคิดเพื่อการเติบโต (Growth mindset) ทักษะกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง การคิดขั้นสูง ความเชื่อมั่นในตนเอง วินัยในการเรียนรู้ กำกับตนเอง ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญในโลกอนาคต (Hildrew, 2018; Smith & Firth, 2018)

จากข้อมูลที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า การโค้ชการสอนส่งผลต่อผลลัพธ์ที่สำคัญหลายประการ กล่าวคือ ครูที่ได้รับการโค้ชมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น มีทักษะการสะท้อนคิด และมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานสูงขึ้น (Kraft, Blazar & Hogan, 2018) นักศึกษาครูที่ได้รับการโค้ชจากครูพี่เลี้ยงสามารถพัฒนาความสามารถการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกได้อย่างมีนัยสำคัญ และการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่เกิดจากกระบวนการโค้ชส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของผู้เรียน (Knight, 2009; Marzano et al., 2012) งานวิจัยพบว่าการโค้ชสามารถพัฒนาความรู้และความสามารถของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ศศิธร อินตุน, 2561) ดังนั้นการพัฒนาแนวทางการโค้ชการสอนที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการโค้ชการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
2. เพื่อศึกษาผลการโค้ชการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาครูในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก โดยการใช้การโค้ชการสอนผ่านวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้ กระบวนการโค้ช 5C เป็นกลไกหลักในการดำเนินการโค้ชการสอนระหว่างครูพี่เลี้ยงกับนักศึกษาครู ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ การร่วมวางแผน การปฏิบัติการโค้ช การไตร่ตรองสะท้อนคิด และการประเมินผล วงจร PAOR เป็นกรอบการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ขับเคลื่อนกระบวนการโค้ช 5C ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ วงจรนี้ช่วยให้การโค้ชการสอนมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องในแต่ละรอบ จากกระบวนการดังกล่าวจึงนำมาสู่ผลลัพธ์การพัฒนา คือ สมรรถนะของครูพี่เลี้ยง ซึ่งครอบคลุมความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการโค้ชการสอน และสมรรถนะของนักศึกษาครู ซึ่งครอบคลุมความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก รวมถึงความสามารถในการเขียนแผนและจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก โดยมีตัวชี้วัดสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ การเชื่อมโยงความรู้เดิม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างองค์ความรู้ การลงมือปฏิบัติและประยุกต์ใช้ และการนำเสนอความรู้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์การโค้ชการสอน และการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก กลุ่มที่ 2 ครูพี่เลี้ยง โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์การเรียนรู้ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนประมาณ 200 คน จากโรงเรียน 140 แห่ง และกลุ่มที่ 3 นักศึกษาคู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในภาคเรียนที่ 1/2567 จำนวนประมาณ 250 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ จำนวน 10 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์ว่าเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการโค้ชการสอนหรือการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกไม่น้อยกว่า 5 ปี กลุ่มที่ 2 ครูพี่เลี้ยง ในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 30 คน จากโรงเรียน 20 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ เป็นครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาคูที่มีความสมัครใจเข้าร่วมวิจัย มีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 5 ปี มีประสบการณ์ผ่านการโค้ชการสอนในโรงเรียนมาแล้วและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ครบทุกครั้ง และกลุ่มที่ 3 นักศึกษาคู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี ที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในภาคเรียนที่ 1/2567 จำนวน 30 คน ที่มีความสมัครใจเข้าร่วมวิจัยและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ครบทุกครั้ง

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การโค้ชการสอน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวางแผนการโค้ชการสอน (P) ขั้นที่ 2 การดำเนินการโค้ชการสอน (A) ขั้นที่ 3 การสังเกตกระบวนการโค้ชการสอน (O) และขั้นที่ 4 การสะท้อนคิดและสรุปผล (R) ผสมกับกระบวนการโค้ช (5C) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน สำคัญ ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ (Connect) การร่วมวางแผน (Collaborate) การปฏิบัติการโค้ชการสอน (Coach) การไตร่ตรอง สะท้อนคิด (Contemplate) และการประเมินผล (Confirm)

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการใช้การโค้ชการสอน ประกอบด้วย (1) สมรรถนะการโค้ชการสอนของครูพี่เลี้ยง และ (2) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู

เนื้อหาในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาและพัฒนาการโค้ชการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาครู โดยผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นใหญ่ ได้แก่ การโค้ชการสอน และการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่เสริมสร้างสมรรถการจัดการเรียนรู้ที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรม

ระยะเวลาการวิจัย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 (พฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม 2567)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการโค้ชการสอน (Instructional Coaching) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ที่สะท้อนทักษะการรู้คิด และความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู ผู้วิจัยได้ประมวลแนวคิดและทฤษฎี เพื่อนำมากำหนดกรอบความคิดการวิจัย ดังนี้ วงจรการปฏิบัติการโค้ชการสอน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนใหญ่ ดังนี้ 1)การวางแผนการโค้ชการสอน 2) การดำเนินการโค้ชการสอน 3) การสังเกตกระบวนการ โค้ชการสอน 4)การสะท้อนคิดและสรุปผล ผสมกับกระบวนการโค้ชการสอน 5 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ การร่วมกันวางแผนการปฏิบัติการโค้ชการสอน การไตร่ตรองและสะท้อนคิด การประเมินผล (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล, 2557; วัชรรา เล่าเรียนดี, 2553; Knight, 2009; Marzano, et al, 2012) ส่วนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรม มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ การเชื่อมโยงความรู้เดิม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างองค์ความรู้ การลงมือปฏิบัติและประยุกต์ใช้และการนำเสนอความรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) นอกจากนี้ทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรม ประกอบด้วย การรับรู้ ความสนใจ การจำ การคิดวิเคราะห์ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555) ส่วนความเป็นนวัตกรรม พิจารณาจากความคิดสร้างสรรค์ การออกแบบนวัตกรรม การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ (มารุต พัฒนาผล, 2560; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562; สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, 2563)

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

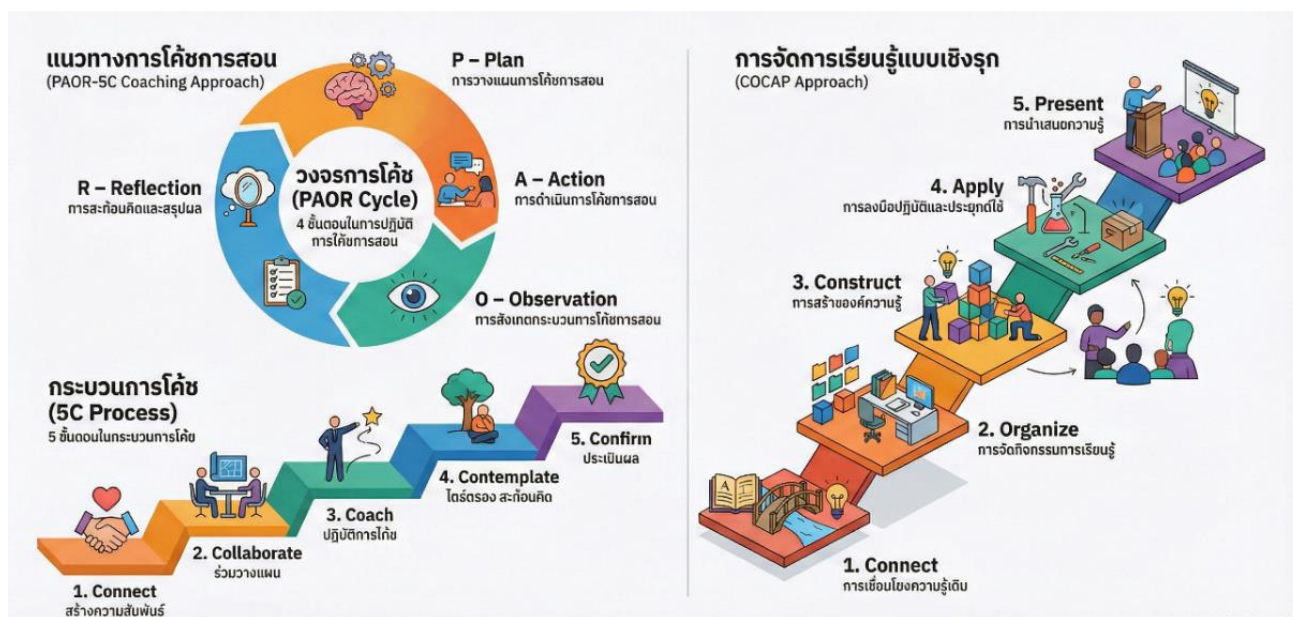
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินงานตามแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ของเคมมิส แมคทาเกทและนิกสัน (Kemmis, McTaggart & Nixon. 2013; สุวิมล ว่องวานิช, 2557) ประกอบด้วยการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการวางแผน 2) ขั้นการปฏิบัติหรือขั้นตอนการวิจัย 3) ขั้นการสังเกต และ 4) ขั้นการสะท้อนกลับ มาใช้ในกระบวนการวิจัย

2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 8 ชุด รายละเอียดดังนี้

1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพการโค้ชการสอนของครูในโรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2564) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน (เพศ สังกัดโรงเรียน ประสบการณ์การสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การโค้ชการสอน รูปแบบหรือวิธีการของการโค้ชการสอนที่เคยใช้) ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการโค้ชการสอน เป็นข้อคำถามที่สำรวจสภาพการโค้ชการสอนของครูผู้สอน โดยครอบคลุมทั้งสภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่และสภาพที่พึงประสงค์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยให้คะแนนเป็น 3 ระดับ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ยอมรับได้ (ค่า $IOC \geq 0.50$) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555) และมีค่า Conbach's Alpha เท่ากับ 0.91 แสดงให้เห็นความสอดคล้องกับจุดประสงค์ และมีความตรงเชิงเนื้อหา ก่อนนำไปใช้จริงได้มีการปรับปรุงแก้ไขภาษาให้ชัดเจนและเข้าใจง่ายขึ้น

2) แนวทางการโค้ชการสอนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาโดยผ่านกระบวนการรวบรวมและสังเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ตรง จำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการโค้ชการสอนและการจัดการเรียนรู้ ครูพี่เลี้ยง ครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้ ครูดีเด่นของครุสภา โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของการโค้ชการสอน องค์ประกอบสำคัญ กระบวนการและขั้นตอนการโค้ชการสอน เทคนิคและวิธีการโค้ชที่เหมาะสมกับนักศึกษาครู แนวทางในการพัฒนาทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมผ่านการโค้ชการสอน จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลได้แนวทางการโค้ชการสอนที่เรียกว่า "PAOR-5C Coaching Approach" ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินค่า IOC ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการตรวจสอบ พบว่า ค่า IOC ทุกองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ยอมรับได้ ($IOC \geq 0.50$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 จากคะแนนเต็ม 5 สามารถนำไปใช้พัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกของนักศึกษาครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แนวทางการโค้ชการสอนแบบ PAOR-5C Coaching Approach

3) แผนปฏิบัติการโค้ชการสอน ผู้วิจัยได้พัฒนาแผนปฏิบัติการโค้ชการสอนที่สอดคล้องกับแนวทาง PAOR-5C Coaching Approach ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 7 ส่วน ดังนี้ สาระสำคัญ วัตถุประสงค์ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง ขอบเขตการดำเนินการโค้ช กิจกรรมการโค้ช สื่อและเครื่องมือการโค้ช และการวัดประเมินผล จากการตรวจสอบคุณภาพของแผนปฏิบัติการโค้ชการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ยอมรับได้ ($IOC \geq 0.50$) ผลการประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับดี แสดงให้เห็นว่าแผนปฏิบัติการที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมกับบริบท มีความสอดคล้องภายใน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และพร้อมสำหรับการนำไปใช้ในการโค้ชนักศึกษาครูอย่างเป็นรูปธรรม

4) แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจการโค้ชการสอนและการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครูสำหรับครูพี่เลี้ยง มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด (Open-ended Questions) ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับการโค้ชการสอน ความสำคัญและโยชน์ของการโค้ชการสอน กระบวนการและขั้นตอนการโค้ชการสอน บทบาท/หน้าที่ของคนที่โค้ชการสอน บรรยายภาคในการโค้ชการสอน ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรม ความหมาย และหลักการของการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก รูปแบบและวิธีการ การวัดผลและประเมินประเมินการเรียนรู้ ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ ตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 (สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ≥ 0.50) และนำไปทดลองใช้กับครูพี่เลี้ยงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่าคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะให้ปรับคำถามให้มีเพียงประเด็นเดียวต่อหนึ่งข้อ ไม่ควรรวมหลายประเด็นในคำถามเดียวกัน

5) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการโค้ชการสอนและการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู แบ่งออกเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจสำหรับครูพี่เลี้ยง ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การโค้ชการสอน และการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประเมิน

ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับแบบทดสอบ ผลการตรวจสอบ พบว่า มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00 ค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.22-0.63 ค่าอำนาจจำแนก (r) 0.20-0.68 ค่าความเชื่อมั่นแบบ Kuder Richardson 20 เท่ากับ 0.89 และชุดที่ 2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจสำหรับ นักศึกษาครู ครอบคลุมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ผลการตรวจสอบ พบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.25-0.73 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 – 0.67 ค่าความเชื่อมั่นแบบ Kuder Richardson 20 เท่ากับ 0.82

6) แบบประเมินความสามารถการโค้ชการสอนของครูพี่เลี้ยง เป็นแบบประเมินความสามารถ การโค้ชการสอนของครูพี่เลี้ยง ซึ่งมีลักษณะแบบประเมินระดับคุณภาพ (Scoring Rubric) 5 ระดับ ครอบคลุมการสร้างความสัมพันธ์ การร่วมกันวางแผน การปฏิบัติการโค้ชการสอน การไตร่ตรอง สะท้อนคิดและสรุปผล และการประเมินผลการโค้ชการสอน โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความ ครอบคลุมและตรงประเด็นในเนื้อหาสาระ ผลการตรวจสอบ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ ระหว่าง 0.60-1.00 หลังจากนั้นปรับปรุงข้อคำถามเพื่อให้มีความชัดเจน

7) แบบประเมินความสามารถการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนการรู้คิด และความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู เป็นการประเมินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่ สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรม จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert rating scale) โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบ คุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) ผลการ ตรวจสอบ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 หลังจากนั้นปรับปรุงข้อคำถามเพื่อให้ มีความชัดเจน

8) แบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนการรู้คิดและความเป็น นวัตกรรมของนักศึกษาครู ซึ่งมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert rating scale) ซึ่งเป็นการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศ การเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยี การวัดผลและการประเมินผล กำหนดเกณฑ์ ดังนี้ 5 หมายถึง มีการ ปฏิบัติในระดับดีมาก 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับดี 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับควรปรับปรุงหรือพัฒนา โดย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) แล้วทำการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง ผลการตรวจสอบ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 หลังจากนั้นปรับปรุงข้อคำถามเพื่อให้มีความ ชัดเจน

3. การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 เพื่อพัฒนาการโค้ชการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การโค้ชการสอน (Instructional Coaching) ของครูพี่เลี้ยง โรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดย การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการโค้ชการสอนของครูพี่เลี้ยง โรงเรียน

เครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็นของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการใช้การสอนของครูพี่เลี้ยง โดยวิธี PNImodified (ระยะที่ 1)

2) พัฒนาแนวทางการใช้การสอน (PAOR-5C) และแผนปฏิบัติการใช้การสอนผ่านกระบวนการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ (ระยะที่ 2)

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ศึกษาผลการใช้การสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินงานตามแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ของเคมมิส แมคทาเกทและนิคสัน (Kemmis, McTaggart & Nixon, 2013) อดอง นัยพัฒน์ (2554) และสุวิมล ว่องวานิช (2557) ดำเนินการแบ่งเป็น 2 วรรอบ ซึ่งแต่ละวรรอบประกอบด้วยการทำงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวางแผนการใช้การสอน ขั้นที่ 2 การดำเนินการใช้การสอน ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 1) การสร้างความสัมพันธ์ 2) การร่วมวางแผน 3) การปฏิบัติการใช้การสอน 4) การไตร่ตรอง สะท้อนคิด 5) การประเมินผล ขั้นที่ 3 การสังเกตกระบวนการใช้การสอน และขั้นที่ 4 การสะท้อนคิดและสรุปผล (ระยะที่ 2)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ และผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แบบประเมินและแบบสอบถามติดต่อกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งแบบออนไลน์ (Online) และออนไซต์(Onsite) ผู้วิจัยดำเนินการตามกรอบ PAOR โดยแบ่งเป็น 2 วรรอบ ดังนี้ วรรอบที่ 1 (พฤษภาคม-มิถุนายน 2567) ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาครูพี่เลี้ยงด้านความรู้และทักษะการใช้เบื้องต้น ผ่านการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ 16 ชั่วโมง และการจัดทำแผนปฏิบัติการใช้ จากนั้นให้ครูพี่เลี้ยงลงมือใช้นักศึกษาครูในการเขียนแผนและการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกครั้งที่ 1-2 สังเกตการณ์ และสะท้อนคิดร่วมกัน วรรอบที่ 2 (กรกฎาคม-กันยายน 2567) นำข้อที่ควรพัฒนาจากวรรอบที่ 1 มาปรับปรุง เช่น ครูพี่เลี้ยงเพิ่มเติมด้านการสะท้อนคิดและให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ นักศึกษาครูต้องพัฒนาการออกแบบกิจกรรมเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิด จากนั้นให้ครูพี่เลี้ยงใช้นักศึกษาครูในการจัดการเรียนรู้ครั้งที่ 3 สังเกตการณ์ และสะท้อนคิดร่วมกัน รายละเอียดดังนี้

1) การวางแผนการใช้การสอน (Plan) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นจำนวน 16 ชั่วโมง โดยครูพี่เลี้ยง และผู้วิจัยร่วมกันวางแผนการใช้ จัดทำปฏิบัติการใช้การสอน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินความรู้ของนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือ 4 ฉบับ ได้แก่ แนวทางการใช้การสอน แผนปฏิบัติการใช้การสอน แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจของครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการใช้ และการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก

2) การดำเนินการใช้การสอน (Act) ครูพี่เลี้ยงดำเนินการใช้สอนนักศึกษาครูตามแผนปฏิบัติการที่ครูพี่เลี้ยงแต่ละคนกำหนดไว้ โดยใช้เครื่องมือ 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสังเกตการใช้การสอนของครูพี่เลี้ยง แบบประเมินความสามารถการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกของนักศึกษา

3) การสังเกตการโค้ชการสอน (Observe) ผู้วิจัยทำหน้าที่ผู้สังเกตการโค้ชของครูพี่เลี้ยง เป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ ระหว่างที่นักศึกษาครูดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 5 วิธีตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก มีการให้ผลสะท้อนกลับ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหลังการสอนเพื่อพัฒนาต่อไป โดยใช้เครื่องมือ 3 ฉบับ ได้แก่ แบบประเมินความสามารถในการโค้ชการสอนของครูพี่เลี้ยง แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก และแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกของนักศึกษาครู

4) การประเมินผลการโค้ชการสอน (Reflect) เก็บรวบรวมข้อมูล หลังสิ้นสุดกระบวนการโค้ชการสอน การสะท้อนผลการดำเนินการโค้ชระหว่างครูพี่เลี้ยงกับนักศึกษาครู รวมถึงการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชการสอนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ความสามารถในการโค้ชของครู โดยใช้เครื่องมือ 3 ฉบับเช่นเดียวกับขั้นที่ 3

การดำเนินวิจัยครั้งนี้ได้รับความยินยอมจากผู้เข้าร่วม การรักษาความลับโดยเก็บข้อมูลแบบนิรนาม การไม่สร้างผลกระทบเชิงลบต่อผู้เข้าร่วม และการรายงานผลอย่างโปร่งใส เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Data Triangulation) ด้วยการตรวจสอบสามเส้า 3 เก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพจากครูพี่เลี้ยง นักศึกษาครู และผู้สังเกต

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และเชิงอนุมาน ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูล 4 ประเด็น ได้แก่ (1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการโค้ชการสอนของครูผู้สอน (2) ความเข้าใจของครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการโค้ชการสอนและการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะปัญหา การรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู (3) ความสามารถในการโค้ชการสอนของครูพี่เลี้ยง และ (4) ความสามารถในการเขียนแผน และการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู

2) การวิเคราะห์ความต้องการความเป็น โดยการหาค่า $PNI_{modified}$ โดยการใช้สูตรคำนวณ $PNI_{modified} = (I - D) / D$ โดย I = ค่าเฉลี่ยของความสำคัญ D = ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน หากค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่า หรือเท่ากับค่าดัชนี 0.30 ขึ้นไป แสดงถึงความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรก (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบ ใช้ค่าที (t-test dependent sample ทดสอบก่อนและหลังการใช้แนวทางการโค้ชการสอน 3 ประเด็น ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการโค้ชการสอนของครูพี่เลี้ยง และความสามารถในการเขียนแผนและการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการโค้ชการสอน (Instructional Coaching) ที่เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการโค้ชการสอน (Instructional Coaching) ของครูพี่เลี้ยง

สภาพปัจจุบันของการโค้ชการสอนของครูพี่เลี้ยง พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการโค้ชการสอนของครูพี่เลี้ยง พบว่า อยู่ระดับดีมาก จากการวิเคราะห์ค่า $PNI_{Modified}$ สถานการณ์ปัจจุบันของการโค้ชการสอนของครูผู้สอน พบว่า ค่า $PNI_{Modified} = 0.51$ ซึ่งค่าสูงกว่าค่าดัชนี .30 ขึ้นไป ซึ่งถือว่ามีความจำเป็นต้องพัฒนา รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$
สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การโค้ชการสอนของครูพี่เลี้ยง

การโค้ชการสอน	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI modified	ลำดับ ต้องการ ความจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การสร้าง ความสัมพันธ์	3.02 (ปานกลาง)	0.15	4.41 (ดี)	0.46	0.46	5
2. การร่วมวางแผน	3.04 (ปานกลาง)	0.13	4.61 (ดีมาก)	0.18	0.52	2
3. การปฏิบัติโค้ช การสอน	3.12 (ปานกลาง)	0.15	4.63 (ดีมาก)	0.21	0.48	4
4. การปฏิบัติโค้ช การสอน	3.12 (ปานกลาง)	0.15	4.63 (ดีมาก)	0.21	0.48	4
5. การไตร่ตรอง สะท้อนคิดและ สรุปผล	3.07 (ปานกลาง)	0.18	4.65 (ดีมาก)	0.19	0.51	3
6. การประเมินผลการ โค้ชการสอน	2.97 (ปานกลาง)	0.19	4.67 (ดีมาก)	0.20	0.57	1
7. ค่าเฉลี่ยรวม	3.04 (ปานกลาง)	0.11	4.60 (ดีมาก)	0.15	0.51	-

2. ความสามารถการได้้การสอนและการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิด และความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครูสำหรับครูพี่เลี้ยง

ความรู้ความเข้าใจของครูพี่เลี้ยง พบว่า หลังสูงกว่าก่อนการได้้การสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 2 และเมื่อเปรียบเทียบความสามารถการได้้การสอนของครูพี่เลี้ยง ทั้งวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 พบว่า หลังสูงกว่าก่อนการได้้การสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการได้้การสอนและการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู ก่อนและหลัง

ความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ	df	t	p-value
ก่อน	30	20	9.73	2.38	พอใช้	29	17.21*	0.00
หลัง	30	20	17.00	1.93	ดี			

*p<0.05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความสามารถการปฏิบัติการได้้การสอนของครูพี่เลี้ยง ก่อนและหลัง วงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2

ความสามารถการปฏิบัติการได้้การสอน	ก่อน			หลัง			df	t-test	p-value
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ			
วงรอบที่ 1	3.22	.14	ปานกลาง	4.14	.24	ดี	29	15.35*	0.00
วงรอบที่ 2	3.51	.15	ดี	4.26	.23	ดี	29	21.65*	0.00

*p<0.05

3. ความสามารถการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู

นักศึกษาครูมีความรู้ความเข้าใจ ก่อนการได้้การสอนอยู่ในระดับควรปรับปรุง และหลังการได้้การสอนอยู่ในระดับดี รายละเอียดดังตารางที่ 4 ส่วนความสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกของนักศึกษาครู ในภาพรวมมีคะแนนสูงขึ้นตามลำดับ ส่วนความสามารถการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกของนักศึกษาครู ในภาพรวม อยู่ในระดับดี โดยคะแนนในแต่ละครั้ง มีคะแนนพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับเช่นเดียวกัน นอกจากนี้จากการเปรียบเทียบความสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักศึกษาครู หลังสูงกว่าก่อนการได้้การสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู

ความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
ก่อน	30	15	7.83	1.42	ควรปรับปรุง
หลัง	30	15	12.37	1.60	ดี

ตารางที่ 5 ความสามารถในการเขียนแผน และการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนการรู้คิด และความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู

ครั้งที่	การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก			การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1	3.24	0.13	ปานกลาง	3.32	0.14	ปานกลาง
2	4.09	0.31	ดี	4.11	0.12	ดี
3	4.55	0.20	ดีมาก	4.40	0.15	ดี
เฉลี่ยรวม	3.96	0.54	ดี	3.94	0.26	ดี

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนการรู้คิด และความเป็นนวัตกรรม ของนักศึกษาครู ก่อนและหลัง

ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	จำนวน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ	df	t	p-value
ก่อน	30	20	3.07	.12	ปานกลาง	29	23.83*	0.00
หลัง	30	20	4.21	.22	ดี			

*p<0.05

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การโค้ชการสอน (Instructional Coaching) ที่เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม สรุปผลการวิจัย ดังนี้ (1)การพัฒนาการโค้ชการสอน พบว่า แนวทางการโค้ชการสอนแบบ PAOR-5C Coaching Approach ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยวงจรการปฏิบัติการโค้ชการสอน 4 ขั้นตอน (วางแผน ดำเนินการ สังเกต สะท้อนคิด) ผสมกับกระบวนการโค้ช 5C ได้แก่ Connect Collaborate Coach Contemplate และ Confirm มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี (IOC อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม = 4.36) และแผนปฏิบัติการโค้ชการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับดี และ(2) ผลการใช้การโค้ชการสอนพบว่า (2.1) สภาพปัจจุบันของการโค้ชการสอนของครูที่เลี้ยงอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับดีมาก ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified} = 0.51$ สูงกว่าค่าดัชนี 0.30 ขึ้นไป ซึ่งถือว่ามีความจำเป็นต้องพัฒนา (2.2) ครูที่เลี้ยงมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการโค้ชการ

สอนเพิ่มขึ้น โดยคะแนนหลังสูงกว่าก่อนการโค้ชการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 (2.3) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกของนักศึกษาครูเพิ่มขึ้นจากระดับควรปรับปรุงเป็นระดับดี ทั้งความสามารถการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกและการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก โดยคะแนนหลังสูงกว่าก่อนการโค้ชการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการโค้ชการสอน (Instructional Coaching) ที่เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1) การพัฒนาการโค้ชการสอน พบว่า แนวทางการโค้ชการสอนแบบ PAOR-5C Coaching Approach ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยวงจรการปฏิบัติการโค้ชการสอน 4 ขั้นตอน (วางแผน ดำเนินการ สังเกต สะท้อนคิด) ผสมกับกระบวนการโค้ช 5C ได้แก่ Connect Collaborate Coach Contemplate และ Confirm มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี (IOC อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม = 4.36) และแผนปฏิบัติการโค้ชการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการพัฒนาแนวทางการโค้ชการสอนครั้งนี้ผ่านการรวบรวมและสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่หลากหลาย ทั้งวงจรการปฏิบัติการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (PAOR) ของเคมมิส แมคทาเกทและนิคสัน (Kemmis, McTaggart & Nixon, 2013) และกระบวนการโค้ชการสอน 5 ขั้นตอน (5C) ที่ประกอบด้วย Connect, Collaborate, Coach, Contemplate และ Confirm ซึ่งเป็นแนวทางที่ครอบคลุมทั้งมิติของการวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนคิด อีกทั้งยังผ่านกระบวนการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความเชี่ยวชาญด้านการโค้ชการสอน และการจัดการเรียนรู้โดยตรง ทำให้แนวทางที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมกับบริบทของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สอดคล้องกับแนวคิดของ Knight (2009) ที่ว่าการโค้ชการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องออกแบบให้เชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานจริงในชั้นเรียน ผ่านความร่วมมือระหว่างโค้ชและผู้รับการโค้ชอย่างเป็นกัลยาณมิตร และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2558) ที่ระบุว่า การโค้ชการสอนที่ดีต้องมีกระบวนการที่ชัดเจน ครอบคลุมการกระตุ้นความคิด การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้รับการโค้ช รวมทั้งสอดคล้องกับ Marzano, et al (2012) ที่ยืนยันว่าแนวทางการโค้ชการสอนที่อิงฐานหลักฐาน (Evidence-based Coaching) และผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จะส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ผลการพัฒนาการโค้ชการสอน ดังนี้ (2.1) ความสามารถในการโค้ชการสอนและการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรม สำหรับครูพี่เลี้ยง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการโค้ชการสอนและการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมก่อนการโค้ชการสอนอยู่ระดับควรปรับปรุง และหลังการโค้ชการสอนอยู่ระดับดี และเมื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูพี่เลี้ยง หลังสูงกว่าก่อนการโค้ชการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูพี่เลี้ยงมีความเข้าใจ ขั้นตอนกระบวนการ และบทบาทหน้าที่ของผู้โค้ชอย่างชัดเจนส่งผลต่อการพัฒนาตนเองให้บรรลุเป้าหมาย มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ร่วมกันระหว่างเพื่อนครู รวมถึงครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีประสบการณ์

การได้รับการโค้ชทั้งภายในและภายนอก การโค้ชการสอนจึงเป็นเรื่องของการเรียนรู้การพัฒนา และการเปลี่ยนแปลงในการคิด นำไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในโค้ชการสอน คือ บทบาทและทักษะของโค้ชในการเป็นผู้สนับสนุนเสริมพลัง(วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์, 2562) การโค้ชการสอนเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการพัฒนาและดึงศักยภาพและความสามารถของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนตระหนักและเกิดการเปลี่ยนแปลงภายในตนเองจนบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับการวิจัยที่พบว่า การโค้ชการสอนช่วยเพิ่มสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียน และการรับรู้เชิงบวกในการเปลี่ยนแปลงชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพ (อมฤตา พงษ์ศักดิ์ และชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน, 2563; ศศิธร อินตุน, 2561; Jasso, 2018) นอกจากนี้การโค้ชการสอนยังเป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเชิงบวก สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นความกระตือรือร้น และส่งเสริมความสามารถในการสร้างสื่อการสอนที่ส่งผลทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม (สุพรรณิการ์ สุทธหลวง, 2565; Tope, 2023; วิสุทธิศักดิ์ หวานพร้อม และเกวลี วัชราทักษิณ, 2564; ดวงดาว รุ่งเจริญเกียรติ และเจษฎา บุญมาโฮม, 2565; เบญจมาภรณ์ ฤไชย และลลิตพรณ ปัญญานาค, 2564) สำหรับความสามารถการโค้ชการสอนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกของครูพี่เลี้ยง ก่อนการโค้ชการสอนอยู่ระดับปานกลาง ส่วนหลังการโค้ชการสอนอยู่ระดับดี เมื่อเปรียบเทียบความสามารถการโค้ชการสอนของครูพี่เลี้ยง พบว่า หลังสูงกว่าก่อนการโค้ชการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการโค้ชการสอนเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นกัลยาณมิตร การเปิดใจและยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน Knight (2007) ส่งผลให้ครูมีการเปลี่ยนบทบาทจาก “ครูผู้สอน” เป็น “Coach” ทำให้ครูมีการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29, 2563) สอดคล้องกับแนวคิดของ Ali, Wahi & Yamat (2018) และKraft and et al (2018) ที่พบว่า การโค้ชการสอนและเป็นพี่เลี้ยงของครู เป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับการเรียนรู้ และการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้การโค้ชการสอนยังช่วยเสริมสร้างความมั่นใจ พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และส่งเสริมความเป็นผู้นำให้กับครู (กมลวรรณ คารม ปราชญ์ คล้ายแก้ว และพิชชาดา ประสิทธิโชค, 2564; Volk, 2020) ครอบคลุมถึงความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนและการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานได้อย่างมีนัยสำคัญ (ธนวัฒน์ ศรีไพโรจน์ ปิยดา สมบัติจินดา และดุขฎิ โยเหลา, 2561)

2.2) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สะท้อนทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู นักศึกษาครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ในภาพรวมมีคะแนนสูงขึ้นตามลำดับ คือ ครั้งที่ 1 อยู่ระดับปานกลาง ครั้งที่ 2 อยู่ระดับดี และครั้งที่ 3 อยู่ระดับดีมาก เมื่อเปรียบเทียบความสามารถการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ก่อนและหลัง พบว่า คะแนนหลังสูงกว่าก่อนการโค้ชการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความสามารถการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกของนักศึกษาครู มีคะแนนพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาครูมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผน และการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก สามารถดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนได้ มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง การใช้เทคนิคที่หลากหลาย และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิด (วารินทร์พร ฟินเฟื่องฟู, 2562; ศศิธร อินตุน, 2561) ปัจจัยสำคัญที่ขับเคลื่อนพัฒนาการนี้ คือ กระบวนการโค้ชการสอนจากครูพี่เลี้ยง จำนวน 2 รอบ ซึ่งเป็นพื้นที่แห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และวิธีการจัดการเรียนรู้จากที่ได้รับการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติมาให้นำไปใช้ได้จริงอย่างเป็นกัลยาณมิตร (ฉวีวรรณ ท่าไม้สุข, 2558;

อมฤตา พงษ์ศักดิ์ และชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน, 2563) การได้รับข้อมูลย้อนกลับอย่างต่อเนื่องช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น กล้าคิด กล้าถาม และมีความมั่นใจในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า (กมลวรรณคารม ปราชญ์ คล้ายแก้ว และพิชชาดา ประสทธิโชค, 2564; สุธน วงศ์แดง, 2567) นอกจากนี้การโค้ชการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) และยกระดับขีดความสามารถวิชาชีพ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพในอนาคตได้ (Parker, 2020; สุขชาติ สมสำราญ และธำปนา จ้อยเจริญ, 2568) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักศึกษาคูมีความสามารถในการเขียนแผน และมีพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยสรุปข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัย พบว่า การโค้ชการสอน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่พบภายในชั้นเรียน การโค้ชการสอนประสบผลสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง นักศึกษา และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยทุกฝ่ายควรมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะที่ดีต่อการโค้ช มีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียน

2. ผลการวิจัย พบว่า ครูพี่เลี้ยงมีความรู้ความเข้าใจในการโค้ชการสอนดีขึ้น แต่ก็ควรพัฒนาเพิ่มเติมด้านการด้านการสะท้อนและให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ การบริหารเวลา การวางแผน และการสังเกตการสอนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ศึกษาคูมีความกังวลและไม่มั่นใจในการจัดการเรียนรู้ ควรมีการจัดการด้านเวลาและภาระงานให้เหมาะสม เพื่อให้การโค้ชการสอนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมควรนำแนวทาง PAOR-5C Coaching Approach ไปบรรจุในหลักสูตรการพัฒนาครูพี่เลี้ยงอย่างเป็นทางการ พร้อมจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการอบรมและนิเทศต่อเนื่อง

2. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ควรกำหนดให้สมรรถนะการโค้ชการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินคุณภาพครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ และกำหนดให้ทักษะการโค้ชการสอนเป็นหนึ่งในสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูพี่เลี้ยงที่ทำหน้าที่ดูแลนักศึกษาฝึกสอน เพื่อยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบการโค้ชการสอนที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

2. ควรประเมินผลกระทบของการโค้ชการสอนต่อการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมถึงประเมินทักษะการรู้คิดและความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนในโรงเรียน

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดด้านการสรุปอ้างอิง เนื่องจากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงและขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ค่อนข้างเล็ก (n=30 ต่อกลุ่ม) การดำเนินการวิจัยใน 1 ภาคเรียน อาจไม่เพียงพอสำหรับการสังเกตพัฒนาการระยะยาว และมีปัจจัยบริบทที่ควบคุมไม่ได้ เช่น ภาระงานและวัฒนธรรมโรงเรียน การวิจัยครั้งนี้เสนอแนวทาง PAOR-5C ซึ่งบูรณาการการวิจัยเชิงปฏิบัติการกับการโค้ชการสอนในบริบทการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏได้อย่างเหมาะสม และแสดงให้เห็นว่าการโค้ชการสอนสามารถพัฒนาทักษะการรู้คิด และความเป็นนวัตกรรมได้ในบริบทของนักศึกษาครู

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ คารม, ปราชญ์ คล้ายแก้ว, และพิชชาดา ประสิทธิ์โชค. (2564). การพัฒนาแบบโค้ชเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนในการดำเนินโครงการจิตอาสาทำความดีเพื่อสังคม. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*, 22(1), 150-162.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2561). *การออกแบบการเรียนการสอนบนเว็บในระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์= Web-based Instruction in e-learning system*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉวีวรรณ ท่าไม้สุข. (2558). *การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2564). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 15). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงดาว รุ่งเจริญเกียรติ, และเจษฎา บุญมาโฮม. (2565). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุ่มร่วมกับการโค้ชที่มีต่อความรู้และความสามารถในการสร้างสื่อสำหรับชั้นเรียนรวมของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย*, 13(2), 109-128.
- ณัฐนิช กาลพัฒน์, สุวิทย์ ภาณุจारी และวีระวัฒน์ พัฒนกุลชัย. (2565). การพัฒนาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ด้วยทักษะการโค้ช. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 6(2), 580-595.
- ธนวัฒน์ ศรีโพธิ์จรรย์, ปิยดา สมบัติจินดา, และดุสิต โยเหลา. (2561). อิทธิพลของโปรแกรมการโค้ชการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่มีต่อสมรรถนะของครูผู้สอน. *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 11(2), 96-110.
- เบญจมาภรณ์ ฤไชย, และลลิตพรรณ ปัญญาณ. (2564). การศึกษากลวิธีโค้ชเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีน. *วารสารมติเชษฐาราม วัดจอมมณี*, 4(2), 64-75.
- มารุต พัฒนา. (2560). *กระบวนการโค้ชเพื่อเสริมสร้างทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม*. จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). *วิธีวิจัยทางการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 7. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2553). *การนิเทศการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วารินทร์พร พันเพ็ญฟู. (2562). “การจัดการเรียนรู้ Active Learning ให้สำเร็จ”. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 9(1), 135-145.
- วิชัย วงษ์ใหญ่, และมารุต พัฒนา. (2558). *การโค้ชเพื่อการรู้คิด (Cognitive Coaching)*. จรัสสินทวงศ์.
- วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์. (2562). การชี้แนะการสอน: แนวทางการนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู. *วารสารราชพฤกษ์*, 17(1), 1-10.
- วิสุทธิศักดิ์ หวานพร้อม, และเกวลี วัชรากษิณ. (2564). การพัฒนาการโค้ชเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียน. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(12), 670-684.
- ศศิธร อินตุน. (2561). ผลของการโค้ชต่อความรู้และความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 20(3), 196-209.

- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2555). *การวัดผลประเมินผลวิทยาศาสตร์*. ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. (2563). *สื่อการนิเทศ เรื่อง การดำเนินงานตามการติดตามประเมินผลตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2563). *นวัตกรรมเพื่ออนาคต*. กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม.
- สุชาวดี สมสำราญ, และธำปนา จ้อยเจริญ. (2568). การใช้กระบวนการโค้ชเพื่อส่งเสริมความสามารถในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 23 (1), 328-340.
- สุธน วงค์แดง. (2567). การเปลี่ยนจากการสอนสู่การโค้ชการสอน : มิติใหม่แห่งการเรียนรู้ในยุคพลิกผันทางดิจิทัล. *วารสาร มจร พุทธโสธรปริทรรศน์*, 4(1), 31-47.
- สุพรรณิการ์ สุทธิหลวง. (2565). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงสำหรับครูประถมศึกษา*. [วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น* (พิมพ์ครั้งที่ 2). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2557). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมฤตา พงษ์ศักดิ์, และชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. (2563). การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 12(2), 272-288.
- Ali, Z. B. M., Wahi, W., & Yamat, H. (2018). A review of teacher coaching and mentoring approach. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 8(8), 504-524.
- Hildrew, C. (2018). *Becoming A Growth Mindset School: The Power of Mindset to Transform Teaching, Leadership and Learning*. Routledge.
- Jasso, K. L. (2018). *Teacher perceptions of effective instructional coaching in professional development support* [Doctoral dissertation, Concordia University Irvine]. ProQuest Dissertations and Theses Global.
- Kemmis, S., McTaggart, R., & Nixon, R. (2013). *The action research planner: Doing critical Participatory action research*. Springer.
- Knight, J. (2009). *Instructional coaching: A partnership approach to improving instruction*. Corwin.
- Kraft, M. A., Blazar, D., & Hogan, D. (2018). The effect of teaching coaching on instruction and achievement: A meta-analysis of the causal evidence. *Review of Educational Research*, 88(4), 547-588. <https://doi.org/10.3102/0034654318759268>
- Marzano, R. J., Simms, J. A., Frontier, T., & Livingston, D. (2012). *Coaching classroom instruction*. Hawker Brownlow Education.
- Medina, M. S., Castleberry, A. N., & Persky, A. M. (2017). Strategies for Improving Learner Metacognition in Health Professional Education. *American journal of pharmaceutical education*, 81(4), 1-14.
- Parker, S. (2020). Effects of cognitive coaching on teacher efficacy. *Student Research Submissions*. 367. https://scholar.umw.edu/student_research/367.
- Smith, M., & Firth, J. (2018). *Psychology in the Classroom: A Teacher's Guide to What Works*. Routledge.

- Tope, M. N. (2023). *A multiple case study: The impact of instructional coaching on novice teachers* [Doctoral dissertation, Abilene Christian University]. Digital Commons @ ACU.
<https://digitalcommons.acu.edu/etd/560>
- Volk, A. M. (2020). *Instructional coaching: Self-efficacy, resilience, and joy* [Doctoral dissertation, University of North Dakota]. UND Scholarly Commons.
<https://commons.und.edu/theses/3306>

